

* موجودی نقدی عبارت است از پول رایج کشور که در کلیه پرداخت‌ها و دریافت‌های روزانه مورد استفاده قرار می‌گیرد و می‌توان بدون هیچ شرطی از آن استفاده کرد، که شامل وجه نقد در صندوق و موجودی‌های نقد نزد بانک‌هاست. در حسابداری، وجه نقد به عنوان صندوق شناخته می‌شود. وجه نقد در بانک، همان پول نقد قابل دسترس در هر لحظه نزد بانک است.

* موجودی نقد بیش از سایر دارایی‌ها نیاز به محافظت و کنترل دارد. زیرا، مقبول‌ترین دارایی است که همه اشخاص خواهان آن می‌باشند.

* موجودی نقد و طبقه‌بندی آن عبارت‌اند از:

۱. صندوق (اسکناس و سکه) ۲. بانک ۳. تنخواه‌گردان (تنخواه نزد اشخاص)

* تفکیک مسئولیت‌ها؛ در حسابداری موجودی نقد، عمل دریافت و پرداخت نباید به عهده شخص واحدی باشد.

* میزان موجودی نقد بیانگر قدرت خرید صاحب آن است و افزایش یا کاهش موجودی نقد می‌تواند روی اعتبار اقتصادی افراد تأثیرگذار باشد.

موجودی نقد

- ۱) موجودی نقد را تعریف کنید.
- ۲) در حسابداری، وجه نقد به چه صورت شناخته می‌شود؟
- ۳) طبقه‌بندی موجودی نقد را نام ببرید؟
- ۴) به چه دلیل موجودی نقد بیش از سایر دارایی‌ها نیاز به محافظت و کنترل دارد؟
- ۵) چه چیزی بیانگر قدرت خرید می‌باشد؟

پاسخ

- ۱) پول رایج کشور که در کلیه پرداختها و دریافت‌های روزانه مورد استفاده قرار می‌گیرد و می‌توان بدون هیچ شرطی از آن استفاده کرد.
- ۲) صندوق
- ۳) ۱. صندوق (اسکناس و سکه) ۲. بانک ۳. تنخواه‌گردان
- ۴) زیرا موجودی نقد مقبول‌ترین دارایی است.
- ۵) میزان موجودی نقد

* طبقه بندی اسناد تجاری عبارت اند از: ۱- اسناد دریافتی
۲- اسناد پرداختی ۳- اسناد تضمینی

* انواع اسناد تجاری عبارت اند از:

۱. چک: نوشته ای است که به موجب آن، صادرکننده چک تمام یا بخشی از وجوه خود را که نزد بانک است، مسترد یا به شخص دیگری واگذار می نماید.

۲. سفته: سندی که به موجب آن، امضاکننده یا امضاکنندگان متعهد می شوند مبلغی را در موعد مقرر (مندرج در روی برگ سفته) در وجه شخص معینی پرداخت نمایند.

* قیمت خرید هر برگ سفته برابر با $\frac{۵}{۱,۰۰۰}$ ارزش سفته (مبلغ

چاپ شده بر روی برگ سفته) است.

* ظهرنویسی یا پشت نویسی سفته: انتقال حقوق اسناد به دیگران با تضمین آنکه در صورت عدم پرداخت آن توسط متعهد، شخص ظهرنویس متعهد پرداخت وجه سفته خواهد بود.

- (۱) طبقه‌بندی اسناد تجاری را نام ببرید.
- (۲) انواع اسناد تجاری را نام ببرید.
- (۳) ارزش سفته‌ای که برای خرید آن، مبلغ ۱۵,۰۰۰ ریال پرداخت شده، چقدر است؟
- (۴) مؤسسه‌ای قصد خرید سفته‌ای به مبلغ ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال دارد. چه مبلغی برای خرید سفته پرداخت می‌نماید؟

پاسخ

- (۱) اسناد دریافتنی، اسناد پرداختنی، اسناد تضمینی
- (۲) چک و سفته

$$x \times \frac{0/5}{1,000} = 15,000 \quad (3)$$

$$\frac{0/5}{1,000} x = 15,000 \Rightarrow x = 30,000,000$$

$$5,000,000 \times \frac{0/5}{1,000} = 2,500 \quad (4)$$

۱. **عندالمطالبه:** دارنده سفته در هر زمانی که اراده کند می‌تواند نسبت به دریافت وجه سفته اقدام نماید.
۲. **در تاریخ معین:** تاریخ سر رسید سفته دقیقاً بر روی برگ سفته درج گردیده است.
۳. **پس از مدت زمانی معین:** با توجه به زمان اجرای تعهد، حالت‌های مختلفی دارد، که با ذکر ۲ مثال در پشت کارت بیان شده است.
 - * درحالتی که زمان اجرای تعهد به ماه ذکر شده است، تعداد روزهای ماه مهم نمی‌باشد.
 - * اسناد بر اساس مدت، به دو گروه کوتاه مدت و بلندمدت تقسیم می‌شوند.

نحوه محاسبه سررسید اسناد تجاری

کارت ۳
فصل ۱

- (۱) اگر تاریخ سررسید سفته ۸۰ روزه‌ای ۹۷/۸/۳ باشد، تاریخ صدور سفته را به دست آورید.
- (۲) سفته‌ای ۳ ماهه در تاریخ ۹۷/۵/۴ صادر شده است. سررسید آن در چه تاریخی می‌باشد؟

پاسخ

- (۱) تعداد روزهای سپری شده آبان ۳
تعداد روزهای سپری شده از مهر ۳۰
تعداد روزهای سپری شده از شهریور ۳۱
جمع روزهای سپری شده ۶۴

تعداد روزهای گذشته از مرداد $64 - 80 = 16$

تاریخ صدور سفته ۱۵ مرداد $16 - 31 = 15$

- (۲) در این حالت، تعداد روزهای ماه مهم نمی‌باشد. تاریخ سررسید

۹۷/۸/۴

- * آیین نامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی خزانه، بیانگر نحوه اجرای کار می‌باشند که بر دو گونه هستند:
 ۱. قوانین رسمی و دولتی: بر اساس مصوبه‌های مجلس شورای اسلامی و یا هیئت دولت، توسط قانون‌گذار (دولت) وضع شده است. مانند: قانون تجارت و مبارزه با پول‌شویی، قانون محاسبات عمومی کشور و برگزاری مناقضات.
 ۲. قوانین و آیین‌نامه‌های داخلی: بر اساس مصوبات هیئت مدیره شرکت و مطابق با مقررات داخلی شرکت می‌باشد.
- * مدارک و مستندات مربوط به اسناد تجاری و ... اسناد مثبتة نام دارند. مانند: فاکتور فروش
- * دلایل با اهمیت بودن اسناد مثبتة در حسابداری:
 ۱. مبنای تجزیه و تحلیل و ثبت رویدادهای مالی در مدارک و دفاتر حسابداری می‌باشد.
 ۲. برای پیگیری و رسیدگی‌های بعدی و همچنین در مواقع لزوم جهت احقاق حقوق شرکت و دفاع از عملکرد مدیران و کارکنان شرکت مورد استفاده قرار می‌گیرند.

آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها
و اسناد مثبتة

کارت ۴
فصل ۱

- ۱) قانون مبارزه با پول‌شویی توسط چه کسی وضع شده و بر چه اساسی رسمیت پیدا کرده است؟
- ۲) چه چیزی مبنای تجزیه و تحلیل و ثبت رویدادهای مالی در دفاتر و مدارک حسابداری می‌باشد؟
- ۳) اسناد مثبتة را با ذکر ۲ نوع مثال تعریف کنید.

پاسخ

- ۱) قانون مبارزه با پول‌شویی را قانون‌گذار (دولت) بر اساس مصوبه‌های مجلس شورای اسلامی و یا هیئت دولت وضع نموده است.
- ۲) اسناد مثبتة
- ۳) مدارک و مستندات مربوط به اسناد تجاری و ... اسناد مثبتة نام دارند. مانند رسید بانکی و قبض انبار

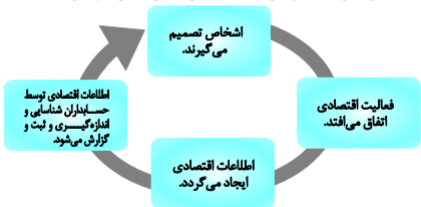
انواع مؤسسه بر اساس نوع فعالیت

مؤسسه تولیدی

مؤسسه خدماتی

مؤسسه بازرگانی

* حسابداری: شناسایی و اندازه‌گیری، ثبت، طبقه‌بندی و گزارش اطلاعات اقتصادی بر استفاده‌کنندگان به‌گونه‌ای که امکان قضاوت و تصمیم‌گیری آگاهانه برای آن‌ها فراهم شود.

* اجزای اصلی حساب‌ها در حسابداری عبارتند از: دارایی‌ها، بدهی‌ها، سرمایه، درآمد و هزینه.

- ۱) انواع مؤسسه بر اساس نوع فعالیت با ذکر یک مثال بنویسید؟
- ۲) فعالیت اقتصادی منجر به چه چیزی می شود؟
- ۳) آیا برداشت از اجزای اصلی حسابها می باشد؟

پاسخ

- ۱) مؤسسه خدماتی، مانند تعمیرگاه
مؤسسه بازرگانی، مانند فروشگاههای زنجیره‌ای
مؤسسه تولیدی، مانند ذوب آهن اصفهان
- ۲) ایجاد اطلاعات اقتصادی
- ۳) خیر، اجزای اصلی حسابها در حسابداری عبارتند از:
دارایی‌های، بدهی‌ها، سرمایه، درآمد و هزینه.

دارایی‌ها

* **دارایی:** منابع اقتصادی متعلق به یک واحد اقتصادی که انتظار می‌رود در آینده منفعتی برای واحد اقتصادی ایجاد نماید.

وجه نقد ← موجودی نقد و سپرده‌های دیداری نزد بانک‌ها و مؤسسات مالی

مطالبات ← حساب‌های دریافتنی و اسناد دریافتنی

اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات ← زمین، ساختمان، وسایل نقلیه و ...

ملزومات و اقلام مصرفی ← نوشت‌افزار و ...

دارایی‌ها

- (۱) دارایی را تعریف کنید؟
- (۲) وجه نقد که یکی از انواع دارایی‌ها می‌باشد، شامل چه چیزهایی می‌باشد؟
- (۳) وجوهی که مؤسسه برای دریافت خدمات یا کالا در آینده، پرداخت می‌نماید چه نام دارد؟
- (۴) اسناد دریافتنی کوتاه‌مدت و بلندمدت جزء کدام نوع از دارایی‌ها می‌باشند؟

پاسخ

- (۱) منابع اقتصادی متعلق به یک واحد اقتصادی که انتظار می‌رود در آینده منفعتی برای واحد اقتصادی ایجاد نماید.
- (۲) موجودی نقد و سپرده‌های دیداری نزد بانک‌ها و مؤسسات مالی.
- (۳) پیش‌پرداخت‌ها
- (۴) مطالبات

* **بدهی:** حقوق مالی اشخاص غیر از ملک نسبت به دارایی‌های یک واحد اقتصادی.

اسناد پرداختی: اسناد تجاری که از سوی مؤسسه به واسطه دریافت کالا یا خدمات صادر شده است.

حساب‌های پرداختی: بدهی‌های مؤسسه به دیگران بابت خرید نسبه دارایی و ...

وام‌های پرداختی: میزان بدهی مؤسسه بابت استقراض منابع مالی از اشخاص حقیقی یا حقوقی

* **پیش دریافت‌ها:** وجوهی که بابت ارائه کالا یا خدمات در آینده، از مشتریان دریافت می‌شود.

* **سرمایه:** حق یا ادعای مالی مالکین نسبت به دارایی‌های یک واحد اقتصادی.

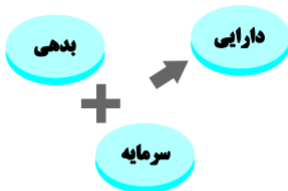
درآمد موجب افزایش سرمایه و هزینه و برداشت موجب کاهش سرمایه می‌شوند.

- (۱) انواع بدهی‌ها را نام ببرید.
- (۲) دو رویداد که موجب افزایش بدهی‌ها می‌شوند را بنویسید؟
- (۳) عوامل مؤثر بر سرمایه را نام ببرید و هر یک را به اختصار توضیح دهید.

پاسخ

- (۱) اسناد پرداختنی، حساب‌های پرداختنی، وام پرداختنی و پیش‌دریافت‌ها
- (۲) ۱- خرید نسیه ۲- دریافت وام
- (۳) ۱- درآمد: به کلیه دریافت‌های اشخاص که در قبال فروش کالا یا ارائه خدمات از کلیه اشخاص کسب می‌نمایند.
- ۲- هزینه: تمامی اشخاص به منظور اداره امور و کسب درآمد مخارجی را متحمل می‌شوند.
- ۳- برداشت: برداشت وجه نقد و اموال توسط مالک یا مالکان

* هر یک از رویدادهای مالی به‌گونه‌ای بر اجزای معادله حسابداری تأثیر می‌گذارد. مثلاً با خرید نقدی اثاثه یک نوع دارایی (موجودی نقد) کاهش و دارایی دیگر (اثاثه) افزایش می‌یابد.

* حسابداران برای گزارش‌دهی مناسب اطلاعات مالی مربوط به یک شخصیت حسابداری، ابتدا رویدادهای مالی مؤثر بر آن شخصیت را شناسایی کرده، سپس میزان تأثیر آن رویداد را بر اجزای معادله حسابداری ارزیابی می‌کنند. این کار حسابداران تجزیه و تحلیل رویدادهای مالی نامیده می‌شود.

* مبنای تجزیه و تحلیل رویدادهای مالی معادله حسابداری است.

۱) خانم محمدی برای تأسیس شرکت خود مبلغ ۳۱۵,۰۰۰ ریال به حساب بانکی واریز کرد. جمع بدهی‌های وی نیز ۱۸۵,۰۰۰ ریال است. با استفاده از معادله حسابداری، جمع دارایی‌های او را محاسبه نمایید.

۲) مبنای تجزیه و تحلیل رویدادهای مالی چیست؟

۳) بدهی‌های مؤسسه‌ای $\frac{۳}{۵}$ کل دارایی‌های آن است. اگر سرمایه ۱۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال باشد، بدهی‌ها و دارایی‌های مؤسسه چند ریال است؟

پاسخ

۱) دارایی = بدهی + سرمایه

$$۳۱۵,۰۰۰ + ۱۸۵,۰۰۰ = X \Rightarrow X = ۵۰۰,۰۰۰$$

۲) معادله حسابداری ← دارایی = بدهی + سرمایه

$$۱۸,۰۰۰,۰۰۰ + \frac{۳}{۵}X = X \qquad ۱۸,۰۰۰,۰۰۰ = X - \frac{۳}{۵}X \qquad ۳$$

$$۱۸,۰۰۰,۰۰۰ = \frac{۲}{۵}X \qquad X = ۴۵,۰۰۰,۰۰۰ \text{ دارایی‌ها}$$

$$\frac{۳}{۵}(۴۵,۰۰۰,۰۰۰) = ۲۷,۰۰۰,۰۰۰ \text{ بدهی‌ها}$$

* ترازنامه یکی از صورت‌های مالی اساسی است که وضعیت مالی یک شخصیت حسابداری را در یک زمان مشخص نشان می‌دهد. به عبارتی دیگر، بیانگر اجزای معادله حسابداری در یک تاریخ مشخص است.

نام مؤسسه

ترازنامه

تا تاریخ:

× ×	بدهی	× ×	دارایی
× ×	سرمایه		
=====	جمع	=====	جمع

۱) با توجه به اطلاعات زیر، ترازنامه مؤسسه «آرین» را در تاریخ ۹۷/۱۲/۲۹ بنویسید.

— سرمایه ۲۴,۰۰۰,۰۰۰، حساب پرداختنی ۱۲,۰۰۰,۰۰۰،
وام پرداختی X، نقد و بانک ۱۵,۰۰۰,۰۰۰، حساب دریافتی X،
اثاثه ۶,۰۰۰,۰۰۰، ماشین‌آلات ۲۰,۰۰۰,۰۰۰، جمع بدهی‌ها
۲۶,۰۰۰,۰۰۰

پاسخ

۱)

مؤسسه آرین
ترازنامه
۱۲/۲۹

بدهی	دارایی
حساب‌های پرداختنی ۱۲,۰۰۰,۰۰۰	موجودی نقد ۱۵,۰۰۰,۰۰۰
وام پرداختنی $X=14,000,000$	حساب‌های دریافتنی $X=9,000,000$
	اثاثه ۶,۰۰۰,۰۰۰
سرمایه ۲۴,۰۰۰,۰۰۰	ماشین‌آلات ۲۰,۰۰۰,۰۰۰
<u>جمع ۵۰,۰۰۰,۰۰۰</u>	<u>جمع ۵۰,۰۰۰,۰۰۰</u>

وام پرداختنی $26,000,000 - 12,000,000 = 14,000,000$

$50,000,000 - (20,000,000 + 6,000,000 + 15,000,000)$

$= 9,000,000$ حساب‌های دریافتنی

* رویدادهای مالی، وقایعی اقتصادی هستند که حداقل بر یکی از عناصر معادله اساسی حسابداری تأثیرگذار بوده و موجب افزایش یا کاهش هر یک از اجزای معادله حسابداری می‌گردند.

انواع رویدادها عبارتند از:

- ۱- رویداد مالی؛ رویدادهایی که دارای اثر مالی هستند.
 - ۲- رویداد غیرمالی؛ رویدادهایی که دارای اثر مالی نیستند.
- * دوره مالی: دوره‌های زمانی مساوی که برای آن گزارش‌های مالی جداگانه‌ای به مسئولین مربوطه ارائه می‌گردد.
- * سال مالی: هر دوره مالی که برابر یک سال شمسی باشد.

- ۱) یک رویداد مالی و یک رویداد غیر مالی نام ببرید.
- ۲) سال مالی را تعریف کنید.
- ۳) خرید نقدی ملزومات اداری به مبلغ ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال چه تأثیری در معادله حسابداری دارد؟

پاسخ

- ۱) برداشت صاحب مؤسسه ← رویداد مالی
افزایش و ارتقاء سیستم‌های حسابداری ← رویداد غیرمالی
- ۲) به هر دوره مالی که برابر با یک سال شمسی باشد.
- ۳) یک قلم دارایی (ملزومات) ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال افزایش و دارایی دیگر (وجه نقد) ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال کاهش می‌یابد. بنابراین در معادله حسابداری تأثیری ندارد.